

Верховний
Суд

Funded by
the European Union

DEUTSCHE STIFTUNG FÜR
INTERNATIONALE RECHTLICHE
ZUSAMMENARBEIT E.V.

Національний університет
«Острозька академія»

ВЕРХОВНИЙ СУД
КАСАЦІЙНИЙ АДМІНІСТРАТИВНИЙ СУД

ПРОГРАМА

VII МІЖНАРОДНА
НАУКОВО-ПРАКТИЧНА КОНФЕРЕНЦІЯ
«АДМІНІСТРАТИВНА ЮСТИЦІЯ В УКРАЇНІ:
ПРОБЛЕМИ ТЕОРІЇ ТА ПРАКТИКИ»

СУДОВИЙ ЗАХИСТ ПОЛІТИЧНИХ
ТА ГРОМАДЯНСЬКИХ
ПРАВ І СВОБОД У ДОВОЄННИЙ,
ВОЄННИЙ
І ПІСЛЯВОЄННИЙ ЧАС

м. Острог, 4–5 липня 2024 року

КОНЦЕПЦІЯ

Громадянські та політичні права людини є основою сучасної демократії, а їх захист – однією з основних функцій конституційної правової держави. Серед зазначених прав і свобод поряд із виборчими правами, особливе значення мають основні свободи вираження поглядів, об'єднання, пересування і вільного вибору місця проживання, права на мирні публічні зібрання, на звернення до органів державної влади та місцевого самоврядування, на інформацію. Протягом часу діяльності Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду напрацьовано великий обсяг судової практики в справах щодо захисту політичних прав громадян в умовах мирного часу.

Після початку широкомасштабної російської агресії проти України в лютому 2022 року та введення в Україні воєнного стану можливості реалізації окремих політичних прав змінилися. Стаття 64 Конституції України, як і стаття 15 Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод, установлюють можливість обмеження цих прав в екстраординарних ситуаціях, зокрема в умовах воєнного стану; такі обмеження і водночас гарантії цих прав запроваджені Законом України «Про правовий режим воєнного стану». Урахування цих обґрунтованих обмежень й одночасно недопущення надмірного порушення зазначених прав стає важливим завданням судів, що змушує переглядати судову практику з урахуванням особливостей воєнного стану.

Завершення війни й суспільні процеси післявоєнного відновлення України, наскільки їх можна передбачити сьогодні, очікуваний вступ України до Європейського Союзу теж будуть характеризуватися своїми особливостями, зокрема, у частині реалізації політичних прав громадян.

Саме зазначеними проблемами обумовлена тема цієї Конференції.

ЦІЛІ ЗАХОДУ

Обмін досвідом із питань (в аспекті):

- розгляду адміністративними судами справ щодо захисту політичних та громадянських прав і свобод в умовах особливого правового режиму (згідно з тематичними напрямками Конференції);
- особливостей розгляду справ щодо свободи об'єднання, права на мирні публічні зібрання в умовах особливого правового режиму;
- перехідного правосуддя у постконфліктних державах щодо захисту та обмеження політичних і громадянських прав, перспективи застосування прийнятих підходів адміністративними судами у післявоєнний період;
- застосування практики Європейського суду з прав людини та Суду Європейського Союзу щодо захисту політичних і громадянських прав, зокрема в умовах особливого правового режиму.

9:30–10:00

Реєстрація учасників, вітальна кава

10:00–10:30

Відкриття. Вітальні промови

Модератор: **Жанна Мельник-Томенко**, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, секретар судової палати з розгляду справ щодо виборчого процесу та референдуму, а також захисту політичних прав громадян, кандидат юридичних наук

Станіслав Кравченко, Голова Верховного Суду, кандидат юридичних наук

Михайло Смокович, голова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, доктор юридичних наук

Ігор Пасічник, в.о. ректора Національного університету «Острозька академія», доктор психологічних наук

Мачей Янчак, Голова Офісу Ради Європи в Україні

Оксана Цимбрівська, керівниця Проєкту ЄС «Право-Justice»

Ангела Шмайнк, керівниця проєктів в Україні та В'єтнамі Німецького Фонду міжнародного правового співробітництва

Олександр Коваль, голова Рівненської обласної державної адміністрації

10:30–10:35

Презентаційне відео «Адміністративні суди України»

10:35–10:50

Євроінтеграційний вимір: виклики для адміністративної юстиції

Віргіліус Валанчюс, старший міжнародний експерт, керівник компоненту «Підтримка процесу євроінтеграції в секторі юстиції» Проєкту ЄС «Право-Justice», доктор права

10:50–12:30

Сесія 1

Доступ до публічної інформації та право на звернення до органів державної влади, місцевого самоврядування, їх посадових і службових осіб

Модератор: **Тетяна Олексіюк**, віцепрезидент Групи спеціалістів з доступу до офіційних документів (Access Info Group), кандидат юридичних наук

Теми для обговорення:

- право на звернення та доступ до публічної інформації;
- доступ до офіційних документів;
- доступ до інформації через відкриті дані;
- відповідальність за порушення інформаційних прав приватних осіб

Європейські стандарти у контексті захисту права на доступ до публічної інформації в Україні: судова практика

Мирослава Білак, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, доктор юридичних наук

Застосування Конвенції Тромсо для захисту права на доступ до інформації

Хелена Едерблом, Президент Групи спеціалістів з доступу до офіційних документів (Access Info Group), Голова Вищого адміністративного суду Швеції

Підстави та межі доступу до офіційної інформації – актуальні питання та приклади із судової практики

Ларс Брокер, Президент Конституційної судової палати та Вищого адміністративного суду землі Рейнланд-Пфальц, доктор права (Німеччина)

Національна безпека та право на інформацію: оцінка юридичного і практичного застосування під час конфлікту

Тобі Мендель, виконавчий директор Центру права та демократії (Канада)

Основні підходи судової практики Суду Європейського Союзу щодо справ у сфері публічного доступу до документів

Ірмантас Ярукайтис, суддя Суду Європейського Союзу, доктор права

Новий етап розвитку конституційного права на звернення: закон про адміністративну процедуру, проєкт закону про звернення

Олександр Банчук, заступник Міністра юстиції України, кандидат юридичних наук

Право на доступ до публічної інформації: рішучі кроки молодій державі

Олег Прудивус, голова Запорізького окружного адміністративного суду, кандидат юридичних наук

12:30–13:15

Перерва на обід

13:15–15:15

Сесія 2

Захист та обмеження свободи об'єднання в політичні партії та громадські організації, реалізація права на мирні публічні зібрання

Модератор: Мирослава Білак, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, доктор юридичних наук

Теми для обговорення:

- право на об'єднання у політичні партії та громадські організації в контексті євроінтеграції України;
- межі державного контролю щодо політичних партій;
- заборона політичних партій;
- умови реєстрації та анулювання реєстрації політичних партій;
- право на мирні публічні зібрання, його обмеження в довоєнний і воєнний час

Захист та обмеження свободи об'єднання в політичні партії та громадські організації, реалізація права на мирні публічні зібрання

Каарло Туорі, Почесний президент Венеційської комісії Ради Європи, доктор права

Практика Європейського суду з прав людини щодо допустимих обмежень права на свободу об'єднань в інтересах національної безпеки

Дмитро Третьяков, заступник Секретаря Адміністративного трибуналу Ради Європи, старший юрист Секретаріату Європейського суду з прав людини

Криза інституту чи домінуючої моделі політичної партії в Україні?

Анатолій Романюк, професор кафедри політології Львівського національного університету імені Івана Франка, керівник Центру політичних досліджень при Львівському національному університеті імені Івана Франка, доктор політичних наук

Підстави для заборони політичних партій. Судовий супровід справ щодо заборони політичних партій

Олена Вакуленко, директор Департаменту з питань судової роботи Міністерства юстиції України

В'ячеслав Хардіков, директор Департаменту державної реєстрації Міністерства юстиції України

Захист демократії і свобода політичної діяльності: проблеми балансування та роль адміністративних судів

Ольга Коцюруба, старший радник з правових питань Всеукраїнської громадської організації «Громадянська мережа "ОПОРА"», кандидат юридичних наук

Заборона політичних партій згідно з німецьким та європейським законодавством

Мартін Штайнкюлер, суддя Федерального адміністративного суду Федеративної Республіки Німеччини

Практика Європейського суду з прав людини щодо реалізації права на мирні зібрання та особливості її реалізації в Україні

Сергій Іщук, професор кафедри теорії та історії держави і права Національного університету «Острозька академія», доктор юридичних наук

Вплив воєнного стану на реалізацію права на мирні публічні зібрання: юридичні механізми захисту в умовах воєнного стану

Андрій Загороднюк, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, доктор філософії в галузі права

15:15–15:45

Перерва на каву

15:45–18:00

Сесія 3

Інститут громадянства та свобода пересування і вільний вибір місця проживання

Модератор: Андрій Жук, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, доктор філософії в галузі права

Теми для обговорення:

- принцип єдиного громадянства;
- множинне громадянство;
- набуття та втрата громадянства України;
- наслідки набуття громадянином України громадянства іншої держави, зокрема держави-агресора;
- обмеження та захист права на вільний вибір місця проживання у воєнний час;
- правовий статус внутрішньо переміщених осіб;
- право виїзду за межі України у воєнний час

Інститут громадянства України: стан і післявоєнні перспективи

Юрій Ключковський, доцент кафедри загальнотеоретичного правознавства та публічного права Національного університету «Києво-Могилянська академія», член Науково-консультативної ради при Верховному Суді, доктор юридичних наук

Громадянство та свобода пересування з акцентом на потребах внутрішньо переміщених осіб

Едіт Целлер, суддя Адміністративного суду Відня (Австрія), президент Асоціації європейських адміністративних судді (2014–2023), експерт Проєкту ЄС «ПРАВО-Justice», доктор права

Роль адміністративного судочинства в захисті прав вимушено переміщених груп осіб та осіб без громадянства в умовах воєнного стану в Україні

Кароліна Ліндхольм Біллінг, Представниця Управління Верховного комісара ООН у справах біженців в Україні

Конституційний розвиток повоєнної України (фактор громадянства)

Петро Стецюк, науковий консультант з правових питань Центру Разумкова, суддя Конституційного Суду України у відставці, доктор права

Особливі режими в польській правовій системі. Питання обмеження прав і свобод людини
Кшиштоф Вінярський, суддя Вищого адміністративного суду Польщі, доктор права

Особливості затримання та видворення нерегулярних мігрантів органами Державної прикордонної служби України

Юрій Курилюк, начальник управління адміністративної юрисдикції Департаменту охорони державного кордону Адміністрації Державної прикордонної служби України, доктор юридичних наук

Громадянство та національна безпека

Іво Пілвінг, голова Адміністративної палати Верховного Суду Естонії

Єдине та множинне громадянство

Ірина Ковалевська, перший заступник Державної міграційної служби України, кандидат юридичних наук

Олена Палієнко, заступник директора Департаменту з питань громадянства, паспортизації та реєстрації Державної міграційної служби України

Перспективи оцінки «законності» обмежень свободи пересування та вільного вибору місця проживання в умовах правового режиму воєнного стану в Україні

Олег Ільницький, доцент кафедри адміністративного та фінансового права Львівського національного університету імені Івана Франка, член Науково-консультативної ради при Верховному Суді, кандидат юридичних наук

18:00–19:30

Вечеря

9:30–10:00

Вітальна кава

10:00–10:45

Модерована
дискусія

Забезпечення приватного і публічного інтересів як гарантія реалізації конституційних прав людини та вплив судової практики на формування соціальної політики держави

Модератор: **Олеся Радишевська**, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, доктор юридичних наук

Формування соціальної політики: збалансованість приватного і суспільного інтересів
Дарія Марчак, перший заступник Міністра соціальної політики України

Концепція субсидіарності, євроінтеграційні процеси та роль адміністративної юстиції в реалізації положень ЄСПЛ в період війни: короткий огляд стану імплементації Конвенції та стану виконання рішень ЄСПЛ Україною

Павло Пушкар, начальник відділу Департаменту з питань виконання рішень Європейського суду з прав людини Генерального директорату з прав людини та верховенства права Ради Європи, викладач міжнародного та європейського права з прав людини Страсбурзького Університету та Українського католицького університету, член Науково-консультативної ради при Верховному Суді, кандидат юридичних наук

Проблема (не)врахування висновків Верховного Суду суб'єктами владних повноважень та її наслідки для здійснення правосуддя місцевими судами

Ростислав Москаль, суддя Львівського окружного адміністративного суду

Роль судів у посиленні принципів верховенства права та судової незалежності: роздуми про досвід БДІПЛ в просуванні права на справедливий суд в адміністративному судочинстві

Константін Вардзелашвілі, керівник відділу демократизації Бюро демократичних інститутів і прав людини ОБСЄ

10:45–12:00

Сесія 4

Передумови й виклики під час організації та проведення виборів у післявоєнний час

Модератор: **Олена Губська**, суддя Верховного Суду в Касаційному адміністративному суді, доктор юридичних наук

Теми для обговорення:

- майбутнє виборчої системи України в післявоєнний час;
- адміністрування виборчого процесу в Україні в післявоєнний час;
- удосконалення виборчого законодавства в межах євроінтеграційного процесу;
- державні гарантії та громадський контроль за дотриманням виборчих прав громадян

Судовий захист виборчих прав громадян в Україні: досвід адміністративного судочинства

Михайло Смокович, голова Касаційного адміністративного суду у складі Верховного Суду, доктор юридичних наук

Повоєнні вибори: основні виклики та шляхи їх подолання

Сергій Кальченко, народний депутат України, голова Комітету Верховної Ради України з питань Регламенту, депутатської етики та організації роботи Верховної Ради України, кандидат юридичних наук

Повоєнні вибори: основні виклики та зобов'язання в контексті євроінтеграції

Аліна Загоруйко, народний депутат України, заступник голови Комітету, голова підкомітету з питань виборів, референдумів та інших форм безпосередньої демократії Комітету Верховної Ради України з питань організації державної влади, місцевого самоврядування, регіонального розвитку та містобудування

Виклики належного адміністрування перших повоєнних виборів в Україні

Вікторія Глущенко, член Центральної виборчої комісії

Передвиборна агітація за кордоном: питання доцільності та можливості регулювання на післявоєнних виборах

Богдан Мохончук, старший викладач кафедри конституційного права України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

Досвід Республіки Хорватія у проведенні післявоєнних виборів: виклики та набутий досвід

Джуро Сесса, суддя Верховного Суду Республіки Хорватія, Голова Верховного Суду Республіки Хорватія та Голова Державної виборчої комісії Республіки Хорватія за посадою (2017–2021), Президент Міжнародної асоціації суддів

12:00 –12:30

Перерва на каву

12:30–14:00

Сесія 4
(Продовження)

Передумови й виклики під час організації та проведення виборів у післявоєнний час

Юридичні позиції Конституційного Суду України щодо виборчих прав (*права обирати та бути обраним*)

Галина Юровська, суддя Конституційного Суду України, кандидат юридичних наук

Jus post bellum: Конституція і людські права у період повоєнної нормалізації

Олександр Водянніков, старший проєктний співробітник Програми підтримки ОБСЄ для України, кандидат юридичних наук

Імперативний мандат: практика та проблеми застосування

Алла Басалаєва, доцент кафедри конституційного права Київського національного університету імені Тараса Шевченка, голова Комітету з питань виборчого права Національної асоціації адвокатів України, голова Державної аудиторської служби України, доктор філософії в галузі права

Виклики, пов'язані з реалізацією активного і пасивного виборчого права, на перших повоєнних виборах

Денис Ковриженко, старший юридичний консультант Міжнародної фундації виборчих систем IFES Україна

Як захистити виборчі права громадян України за кордоном в адміністративних судах на післявоєнних виборах: виклики та шляхи їх подолання

Павло Романюк, юридичний радник Всеукраїнської громадської організації «Громадянська мережа "ОПОРА"», доцент кафедри конституційного права України Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого, кандидат юридичних наук

14:00–14:30

Підбиття підсумків
Закриття конференції

14:30–15:00

Підсумкова кава

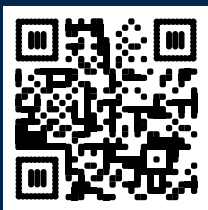
15:00–16:30

Екскурсія Національним університетом «Острозька академія» (за бажанням)

Стежте за нами онлайн:

www.supreme.court.gov.ua

fb.com/supremecourt.ua

t.me/supremecourtua